

Posudek vedoucího bakalářské práce

Damir Rakhimbekov: *Humova kritika teorií společenské smlouvy v Esejích a Pojednání o lidské přirozenosti*, Fakulta humanitních studií, Praha 2024.

Damirův žitý zájem o tematiku dějin politické filosofie jsem sledoval od prvního ročníku jeho studia na FHS, jeho pokusy o eseje se však měly spíše povahu referátů a vyznačovaly se silným sklonem k přijímání až příliš zobecňujících tezí, zpravidla bez kritické konfrontace s primárními texty. Pro bakalářskou práci jsem mu navrhl téma, jehož vypracování předpokládalo jistý obrat v přístupu, nastoupení cesty ke kritickému a samostatnému myšlení, jehož nezbytnou součástí je zkušenost s primárními texty a elementární ověřování interpretací prostřednictvím textové evidence. Již v březnu mi odevzdal první verzi práce, která však žádný takový obrat nevykazovala, po několika konzultacích a opakovaném vysvětlování žánru práce předložil v dubnu druhou verzi, která již obsahovala nadějně stopy obratu, nicméně hledání opory v paušalizujících generalizacích zcela neustalo. Místo kultivace nadějných zárodků práce však v tomto rozhodujícím období nastala vážná překážka ve studiu, kterou částečně kompenzovalo studijní oddělení prodloužením termínu odevzdání práce, kompenzovat přetržení kontinuity v tvorbě však možné nebylo.

Bakalářská práce v předložené podobě tak na jednu stranu trpí formálními nedostatky, jistou nevytříbeností strukturace, nicméně nese evidenci o (stále ještě nekritické) snaze rámovat téma vybranými interpretacemi, ale také stopami kritického myšlení ve snaze zpřítomnit a porovnat Humovu argumentaci ve věci kritiky teorií „společenské smlouvy“ v kontextu jeho *Pojednání a Esejů*. Snad jsem očekával až příliš samostatnosti a odvahy v Damirově myšlení, až se to jeví s podivem, není zde totiž dostatečně explicitní precedens v sekundární literatuře, o něž by bylo možné se ve srovnání opřít. Hledáme-li, alespoň náznaky takového srovnání v práci najdeme. Zároveň přinesl evidenci o zdánlivě „pouze“ překladatelském problému. Naše místní odbornice na politickou filosofii Davida Huma, Adéla Rádková, nemá problém s tím překládat „original contract“ jako „společenskou smlouvu“, což ostatní činí i aktuální úvod do politické filosofie oxfordské provenience. Damir však, a to je projev respektu k českému vydání *Pojednání* v překladu Hynka Janouška, užívá Janouškův termín „původní smlouva“, a to i v překladu názvu slavné Humovy eseje „Of the Original Contract“.

Práce obsahuje na první pohled nenápadný Dodatek: Nástin anotace kritického vydání Humovy eseje 'Of the original contract'. Autor v něm v českém jazyce tlumočí obsah všech 48 odstavců prvního kritického vydání eseje, které spatřilo světa v Oxfordu roku 2021. Ač se to jeví jako paradox vzhledem k žánru práce, je to fakticky první přiblížení textu na české akademické půdě a jistě i výzva pro badatele v oboru studií filosofie Davida Huma, aby pokročili v přípravě překladu alespoň výběru z Humových Esejů, který by doplnili studií o jejich žánru ve vztahu k systematickým dílům.

Pro obhajobu práce doporučuji Damirovi připravit alespoň stručné shrnutí pojednávající o tom, k čemu dospěl při porovnávání argumentace na téma „original contract“ v Humově 3. knize *Pojednání* a v *Eseji*, zejména tedy, v čem se argumentace shoduje a kde nachází nějaké odlišnosti.

Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „dobře“, a to v závislosti na průběhu obhajoby.

V Praze, 2. 9. 2024

PhDr. Tomáš Kunca, Ph.D.